

CĂTĂLIN DORIAN
FLORESCU

Jacob se hotărăște
să iubească

roman

Traducere și note de Mariana Bărbulescu

POLIROM
2014

Cătălin Dorian Florescu, *Jacob beschließt zu lieben*

Copyright © 2011 by Cătălin Dorian Florescu

First published under the original **German** language title
JACOB BESCHLIESST ZU LIEBEN by C.H. Beck Verlag
München, 2011

© 2012, 2014 by Editura POLIROM, pentru ediția în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încârcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © Guliver/Getty Images/John Downing,
© iStockphoto.com/Patrick Laverdant

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

FLORESCU, CĂTĂLIN DORIAN

Jacob se hotărăște să iubească / Cătălin Dorian Florescu;
trad. și note de Mariana Bărbulescu. – Iași: Polirom, 2014

ISBN print: 978-973-46-4232-8

ISBN eBook: 978-973-46-3212-1

ISBN PDF: 978-973-46-3213-8

I. Bărbulescu, Mariana (trad.)

821.112.2(498)-31=135.1

821.135.1-31

Printed in ROMANIA

„Grijă trebuie să ai numai cînd se ridică vîntul”, a răspuns el. „Mama zice că pe vremuri el era sălbatic de-a binelea și că a pustiit tot ce a construit omul. De atunci, Dumnezeu l-a izgonit într-o peșteră și a pus în fața ei o femeie oarbă, care tot împletește, ca să-și treacă vremea. Cu ghemul de lînă, ea astupă intrarea în peșteră, dar, cînd îl scapă și trebuie să-l caute, vîntul poate s-o șteargă. Atunci trebuie să simt atenții, să nu-l supărăm, fincă altminteri strică iarăși totul.”

„Tu crezi ce zice mama ta?”, a întrebat Katica.

„Cred că-i nebună, dar un pic o cred și pe ea. Ea zice, de pildă, că eu n-am nici un tată, că vîntul a lăsat-o grea”, a răspuns Sarelo.

„La fel spune și despre mine. N-ai vrut niciodată să știi cine e tatăl tău?”, l-am întrebat.

„Pentru ce? Aici am tot ce-mi trebuie. De la voi primim de mîncare și mai cîștig ceva pe deasupra, cu cuțitele mele. Numai un lucru mi-ar mai plăcea să am. Puțin pămînt unde să pot fi eu stăpin. Atunci nu ar mai trebui să stăm pe-un deal nenorocit ca ăsta.”

„Da' eu vreau să mă fac croitoreasă, ca mama, și să mă duc în ucenicie la Madame Liebmann, în Timișoara. Ea coase pentru domnii cel bogăți”, a zis Katica.

„Tata crede că îndată n-o să mai coasă. E evreică și prăvăliile evreilor se închid. Ei scriu pe ele CNR¹”, am spus eu.

„Nemții?”

„Nu, români.”

Ramina tot mai ținea scrisoarea în mînă, ca și cum n-ar mai fi pus-o deoparte de cînd o promise. Era boțită, o motitolise și apoi o netezise din nou, pentru că și ea bănuia o veste proastă.

„Azi nu e ziua cuvenită ție, Jacob. Ce cauți aici?”, m-a întrebat cînd m-a văzut.

1. Antonescu înființează, în mai 1941, Centrul Național de Românizare (CNR), însărcinat cu administrarea și revînzarea bunurilor evreiești expropriate.

„Katica poate să-ți citească scrisoarea”, am lămurit-o.

„Scrisoarea asta?”, a întrebat ea uimită, de parcă ar fi uitat de multă vreme ce ținea între degete. „Ei, atunci citește.”

Inspectoratul General al Poliției din Timișoara

Către bulibașa Gigi Pescaru din comunitatea de țigani a satului Triebswetter

Având în vedere primejdia permanentă pe care o reprezintă elementul țigănesc pentru rasa românească și pentru protecția propriului singe și înlăturarea paraziților de rasă străină, se hotărăște, prin decret regal și prin dispozițiile Ministerului de Interne, ca toți țiganii care au fost condamnați prin judecată, care acționează ca hoți de buzunare și de portofele în gări și în piețe și cei care nu fac o muncă reglementată și trăiesc aşadar din furt și cerșetorie să fie trimiși la Bug fără întârziere.

Li se interzice să-și părăsească locuințele și trebuie să se pregătească de evacuare, ce va avea loc la 12 septembrie 1942. Toți bulibașii au îndatorirea să se îngrijească de desfășurarea în liniste și fără întârziere a deportării țiganilor lor.

*Colonel N. Diaconescu,
Directorul general al Jandarmeriei*

Ramina s-a ridicat, și-a șters miinile de fusta unsuroasă și, ca să-și ascundă tulburarea, i-a poruncit lui Sarelo să facă focul. A pus apă pentru o supă. A stat cu spatele întors la noi minute în sir, părea să fie cufundată în treburile ei, dar, cînd s-a întors, în cele din urmă, avea o privire atît de deznădăjduită, cum nu mai văzusem niciodată la ea sau la vreun alt om.

O socotisem de neînvins, cam cum era tata. Și eram sigur că, atunci cînd nimic nu mai ajuta, ea tot ar avea la îndemînă vreo vrajă de-a ei. Mă înșelase. Ca și cum mi-ar fi citit gîndurile, a murmurat: „Mă tem că pentru asta n-a crescut încă vreo buruiană de leac. Lăsați-mă singură, copii. Trebuie să chibzuiesc“.

* * *

Am ajuns acasă frâmîntat de perspectiva de a nu mai putea căra sacii la Ramina, ca să fiu răsplătit cu o nouă variantă a nașterii mele; de a fi nevoie să mă despart de miroslul unic al prezenței ei în viața mea, de amestecul de sudoare, aer stătut și aroma flerturilor ei. Pe lîngă morți și bunicu', ea fusese singurul refugiu al copilăriei mele și nici o furtună grea, nici o mie de diavoli nu m-ar fi oprit să mă duc în vizită la ea, o dată pe săptămînă.

„O trimit pe Ramina de-aici! În cîteva zile vine jandarmeria și o duce!“, i-am strigat mamei, care croșeta în cameră.

„Știu, lumea vorbește că țiganii sînt deportați la Bug. În oraș au și început“, a răspuns ea.

„Ce-i aia Bug?“

„E un rîu din Transnistria. Și Transnistria e o fișie de pămînt în Ucraina.“

„De ce se face aşa ceva?“

„Pentru că românii îl consideră pe țigani leneși și hoți.“

„Și chiar sînt aşa?“

„Bineînțeles că sînt.“

„Da' Ramina nu-i. Ea m-a adus pe lume și a avut grija să nu mor.“

„Pentru asta o hrânim deja de șaisprezece ani. În plus, îți spune tot felul de scorneli. Se zice că țiganii vor primi casele evreilor care au fost alungați de acolo. N-o să-i meargă chiar rău. Tatăl tău și aşa voia să pună curînd capăt tuturor darurilor pentru ea.“

„Și tu ai fi îngăduit?”

„Tatăl tău are dreptate. Toate au un sfîrșit, Jacob.”

„Nu pot să cred! Tu n-ai făcut niciodată ceva pentru mine! Ramina, da!”, am strigat și am fugit în curte. Am scos un sac gol din șopronul de unelte și l-am umplut cu tot ce am găsit în cămară și am pus și două gâini. Pentru că nu mai puteam să-l ridic, am tîrît sacul prin sat și apoi tot drumul pînă la Ramina. N-am renunțat nici atunci cînd gîfîlam de parcă m-ar fi apăsat tot cerul. Cu ultimele puteri mi-am împins povara peste pragul casei ei, apoi m-am prăbușit pe canapea.

„Ți-am adus de mîncare, Ramina. Cartofi, ceapă, sfeclă. Să ai mai mult decît îți trebuie.” Cînd a ieșit din încăperea de alături, vorbea de una singură. Nu s-a înfuriat cînd m-a văzut, ci s-a așezat lîngă mine și m-a tras spre ea. Lumina tot mai firavă a serii pătrundeau înăuntru. „Tot ce-mi povestești săn numai niște scorneli, Ramina, nu-i aşa?”, am întrebat, stînd cu capul pe burta ei.

„Cine ți-a spus aşa ceva?”

„Mama”, am răspuns.

„N-are decît să zică ce-o vrea ea.”

Auzeam zgomotele din burta Raminel, care parcă veneau de pe un continent subpămîntean, deschis numai mie. Am ridicat puțin capul, apoi l-am lăsat iar jos, aşa cum făceam noaptea, cînd bătăile inimii mele erau singurul sunet dintr-o lume tăcută, cufundată în ea însăși.

„Cum m-ai făcut sănătos?”, am întrebat-o după o vreme și ea a început să rîdă.

„Crezi cumva că și asta a fost o născocire?”

Mi-a dat capul la o parte, s-a sprijinit ca să se ridice, dar l-au trebuit mai multe încercări pînă cînd a reușit să stea pe picioarele ei groase, disorme. S-a dus, clătinîndu-se, la cufăr, singura mobilă din încăpere, în afară de canapea. Mi-a făcut semn să o urmez și l-a deschis. Înăuntru erau nenumărate pungi legate la gură. Mi-a cerut să iau două dintre ele, apoi ne-am întors la canapea, unde le-a dezlegat și

le-a golit cu precauție între noi. Într-una se găseau tulpinile, rădăcinile și frunzele plantelor vindecătoare, în celaltă erau părți de plante, tocate sau sfârimate.

„Ai noroc că îți arăt toate astea, altfel nu las pe nimeni să se apropie.“

„Ca și cu lucrurile pe care le ascunzi alături?“

„Nu mai întreba prostii. Asta e tot ce-am folosit atunci. Și usturoi proaspăt, bineînțeles. Planta asta se cheamă *Trupul Domnului*. Cine o culege cu neatenție moare sau își pierde mintile. Pentru tine a fost bună ca să-ți potolească sevele. N-o găsești peste tot, ea se ascunde de oameni. Cealaltă se cheamă *Pana zburătorului*. O găsești în locuri uscate, pietroase și florile ei miros a miere. Se spune că are cap, ca oamenii, și că aleargă de colo colo, fără rădăcini, dar cu două aripi și o coadă. Trebuie să o rogi și să-i promiți că n-o folosești împotriva naturii, altminteri nu face nimic. Dar cel care o are atrage bani, găsește comori și înțelege animalele. Ea îți-a ajutat plăminii și ficutul.“

Curind, Ramina și-a pierdut interesul pentru explicații, a băgat iarăși totul în pungă și mi-a poruncit să le pun la loc. Înainte să închid cufărul, am scos din altă pungă ceva ce semăna cu niște coajă de copac.

„Asta la ce-i bună?“, am întrebat.

„Oî fi tu neamț, Jacob, dar pentru mine tu nu rămii decât un *gadjo*. Un ne-țigan, aşadar un ne-curat. De fiecare dată cînd pleci, ard puțin din ea ca să-mi curăț casa de tine. Acu' șterge-o acasă și spune-i tatălui tău că mîine vin la voi. Ramina încă nu și-a spus ultimul cuvînt.“

Ploua tare cînd am luat-o spre casă prin întuneric. Niciodată nu mai fusesem plecat pînă atît de tîrziu. Ud pînă la piele și gata s-o iau la fugă oricînd, mă îndreptam repede spre sat, care, cu fiecare pas, părea tot mai departe de mine, în loc să se apropie. Ploaia răpăia, îndîrjită și zgomotoasă, o perdea deasă de apă, care putea să spele totul, în afară de păcate.

Așa s-a întîmplat că n-am auzit mașina care se aprobia și am sărit într-o parte abia în ultima clipă. Tata, care se întorcea din oraș, a oprit, a deschis portiera și m-a lăsat să urc.

„Ce faci aici pe vremea asta?”, m-a întrebat.

„Am fost la Ramina, ea și Sarelo sînt trimiși la Bug.”

„Trebua să se întîmple. Înseamnă că problema s-a rezolvat de la sine, altminteri ar fi trebuit să-ți interzic să-o mai vezi. Ne face doar de rușine”, a zis tata.

„Nu poți să-i ajută? Cunoști atâtă lume.”

„Nu fac nimic pentru o țigancă, n-ai decât să te milogești cît vrei.”

„Am să fac tot ce spui. Am să devin chiar și om de afaceri, dacă asta dorești!”, am strigat.

Atunci a frînat brusc și s-a întors spre mine. „Ascultă-mă bine, băiete. E deja prea tîrziu. Nu ești făcut pentru afaceri. Am hotărît să te trimit la Timișoara, la școala germană. De aceea am și fost acum în oraș. Nu pun cine știe ce preț pe vorbăria oamenilor educați, dar poate că asta e ceva pentru tine.”

Mama umbla îngrijorată încocăse și-ncolo prin fața usilii și, cînd m-a văzut, și-a lovit palmele și a strigat: „Doamne, Dumnezeule!”. Așa spunea întotdeauna cînd îi era teamă, ca și atunci cînd se revolta – era zicerea ei universală. M-a dus în casă, m-a dezbrăcat și m-a șters cu prosopul. Apoi mi-a pus două cărămizi calde sub pătură și mi-a adus ceva de mîncare. „Stii că n-ai voie afară pe asemenea vreme, o să mai și mori. Acum spune rugăciunea după mine”, a zis, dar eu am făcut semn că nu vreau. M-a prins de înceieturile mîinilor și mi-a unit palmele. „Sînt mic și înima-mi e curată”, a început ea. „Dar eu nu mai sunt mic”, m-am împotrîvit. „Toți sîntem, în fața lui Dumnezeu. Acum, împreună: Sînt mic și înima-mi e curată. Nimeni nu stea în ea decât cerescul Tată. Doamne, ține-Ți ochiul Tău peste așternutul meu.”